

✓ CUPRINS

03

Introducere
Felix Marcu

04

Frontierele Imperiului Roman în România
Felix Marcu

11

Organizarea armatei romane
George Cupcea

19

Probleme de punere în valoare și reconstrucție a Castrului roman de la Bologna
Bogdan Fodor, Cristian Kiss, Sorana Oprișa, Ioana Alessei

26

Castrul și băile romane de la Mălăiești
Ovidiu Țentea

30

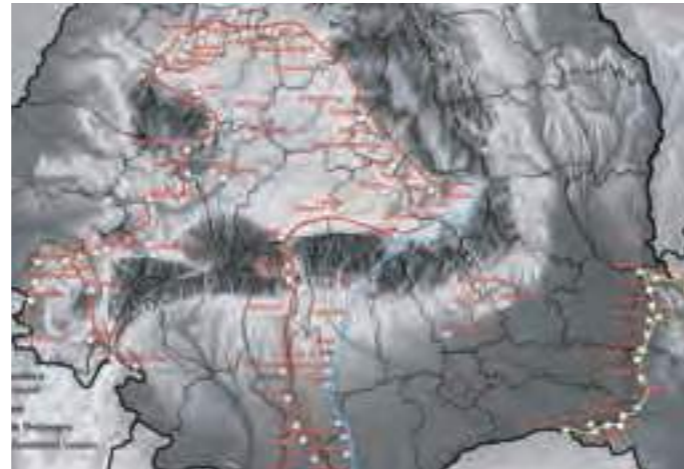
Cercetări pe *Limes Transalutanus*.
Castrul mare de la Băneasa (Teleorman)
Eugen S. Teodor

38

Castrul auxiliar de la Viile (jud. Constanța)
Ioana A. Oltean

Editura

LIMES ISSN: L 2537 6012

INTRODUCERE

Imperiul Roman reprezintă cel mai mare stat centralizat. În plus, granița romană reprezintă cel mai mare monument individual al celei mai importante civilizații din istoria umanității.

Granița Imperiului Roman se întinde de la Oceanul Atlantic în vest, la Marea Neagră în est, din Scoția centrală în nord, până la limitele de nord ale Saharei în sud. *Limes*-ul roman a fost definitivat în secolul al II-lea. Are o lungime de c. 5000 km, fiind format din bariere liniare (valuri de pământ cu palisade sau ziduri de piatră), alături de castru legionare și auxiliare, turnuri, drumuri de *limes* și numeroase așezări civile. Cele mai bine păstrate porțiuni de *limes* se regăsesc în Anglia, Germania, Olanda, Belgia, Elveția, Austria, Slovacia, Ungaria, Slovenia, Bulgaria, România, Turcia, Siria, Iordania, Israel, Iraq, Egipt, Libia, Algeria, Tunisia și Maroc **IMAGINEA 1**.

Înscrisura frontierei romane din diferitele țări pe care le străbate este o țintă comună, fiind creat în 2005 un monument transnațional numit *Frontiers of the Roman Empire* [FRE]. Un astfel de monument urmează să cuprindă toate porțiunile de frontieră romană care au supraviețuit. Până în prezent în lista UNESCO au fost înscrise porțiunile de graniță romană din Anglia și o parte din *limes*-ul din Germania, restul

statelor membre aflându-se în diferite stadii de finalizare a documentației, majoritatea cu granițele romane incluse deja pe listele indicative naționale. Statele europene, printre care și România, au luat recent decizia să o facă împreună.

Programul național LIMES, inițiat de către Ministerul Culturii la sfârșitul anului 2014, are ca obiectiv întocmirea documentației privind monumentele care compun granița romană de pe teritoriul României, cel mai mare monument unitar de patrimoniu din țară, contribuind cu unul dintre cele mai lungi sectoare, de peste 1500 de km, la monumentul unic UNESCO "Frontiers of the Roman Empire" [FRE]. Majoritatea siturilor arheologice se află în zone rurale, așadar multe se păstrează în condiții bune, fiind afectate parțial de construcții moderne. Pentru coordonarea activităților necesare în cadrul programului a fost creată o Comisie

Națională „Limes”, formată din 11 specialiști în arheologie și istorie militară romană.

Până în acest moment cele trei instituții de cultură din subordinea Ministerului Culturii, responsabile cu derularea programului: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Muzeul Național de Istorie a României și Muzeul Național al Carpaților Răsăriteni au identificat și cartat peste 360 de situri arheologice de pe traseul granițelor romane de pe teritoriul României, majoritatea cu un grad de integritate și autenticitate corespunzător înscrierii pe listele indicative naționale. Au fost realizate și create: planul de management, planul de acțiune, logo-uri ale monumentului, pagină web, iar în cursul acestui an vor fi tipărite mai multe volume cu detalii asupra siturilor arheologice importante. Au avut loc mai multe manifestări dedicate granițelor romane, cea mai importantă fiind Limes forum, aflată la a cincea ediție, desfășurată între 16-18.12.2016 la București.

Felix Marcu

Directorul Muzeului Național de Istorie a Transilvaniei / Președintele Comisiei Limes România